

© Anssi Ruinaho / Forststyrelsen

Mer information

VÅRDBIOTOPER I NATURSKYDDSOMRÅDEN:
Metsa.fi/perinneymparistojen-hoito

AVTALSBASERAT BETE & LAIDUNPANKKI:
Laidunpankki.fi

**FINANSIERINGSPROGRAM
FÖR LANTBRUKET:**
Ruokavirasto.fi/sv/teman/stod-och-finansiering/

MKN LANDSKAPSTJÄNSTER:
Maajakotitalousnaiset.fi/
palvelut/mkn-maisemapalvelut

Intäkter från ängar och hagmark

**LANDSBYGDSFÖRETAGARE
I NATURSKYDDSOMRÅDENAS
VÅRDBIOTOPER**

*"I framtiden kanske trenden är den
att vissa landsbygdsföretagare satsar
helt på att sköta betesmark och
samarbetar med andra jordbrukare."*

Betesföretagare Matti Peltomaa, Påmark

 **METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN**

 Agria

 Luke
NATURALRESOURCETUTET

 **Närings-, trafik- och
miljöcentralen**

 **Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden**

 **MAA- JA
KOTITALOUSNAISET**

 **Ympäristöministeriö
Miljuministeriet
Ministry of the Environment**

Utgivare: Forststyrelsens Naturtjänster
Design och layout: Mint Company
Tryck: FCA Erweko Oy
Översättning: Lingsoft
© Marko Alakruuvi / Forststyrelsen
Denna broschyr har producerats av projektet
Lumovoimaa samt projektet UHMA – Hotad lands-
bygdsnatur vårdas genom samarbete.

 **YMPÄRISTÖMERKKI
MILJÖMARKT**
Trycksak
4041 0032

**METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN**

FÖRETAGARNA SPELAR ALLT VIKTIGARE ROLL I NATURVÅRDEN

Företagare och boskapsägare spelar en nyckelroll i arbetet för att bevara biodiversiteten. De utför det konkreta arbetet i synnerhet när det gäller skötseln av vårdbiotoperna.

Redan nu sköts över 11 000 hektar mark i naturskyddsområdena med betesgång och företagare sysselsätts dessutom då områdena ska iståndsättas med slåtter och röjning. Målet är att utöka den skötta arealen med 4 000 hektar före år 2025.

Päivi Leikas / Forststyrelsen

Arbete till förmån för vårdbiotoperna

Målet för verksamheten i naturskyddsområdena är att bevara och förbättra områdets naturvärden.

De värdefullaste naturtyperna och de mest hotade arterna förekommer i naturskyddsområden och prioriteras i skötseln av områdena.

Genom att ingå avtal med Forststyrelsens naturtjänster om skötseln av ett naturskyddsområde förbinder sig företagaren till skötselmålen samt till att sköta området så att ängsarterna och andra värdefulla arter trivs där. Både iståndsättning och kontinuerlig skötsel krävs för att bevara vårdbiotoperna.

Grundläggande iståndsättning innebär att onödiga buskar och träd röjs från igenvuxna ängar eller hagmark med hjälp av röjsåg och motorsåg, ibland också som maskinarbete. På strandängar börjar iståndsättningen ofta med att man slår eller fräser vass. Den fortsatta skötseln ordnas oftast genom att låta boskap gå på bete i området. Betesgång måste ofta kompletteras med att slå sådan vegetation som de betande djuren inte rår på. Utöver betande boskap kräver vårdbiotoperna alltså också maskiner och entreprenörer som kan sköta iståndsättningen.

Intäkter för företagarna

Naturskyddsområdena är ofta finansiellt värdefulla skötselobjekt.

Genom jordbrukets stödsystem kan företagare få ersättning för sitt arbete med betesgång och annan skötsel. En kompetent företagare kan få extra intäkter från entreprenader i samband med iståndsättningen av skötselobjekten.

Betesmarkerna i naturskyddsområdena kan dessutom medföra intäkter från turism och möjlighet att marknadsföra produkter.

Katja Raatikainen / Forststyrelsen

Samarbete som stöd och förutsättning för företagarens arbete

En företagare som sköter ett naturskyddsområde måste samarbeta med flera andra aktörer.

Forststyrelsen ingår ett avtal med företagaren om statens betesmark, där villkoren för skötselåtgärder definieras.

Under avtalsperioden ger Forststyrelsen företagaren handledning och stöd i det praktiska arbetet med skötseln.

För att få miljöersättning för skötsel av jordbruksnaturens biologiska mångfald och landskapet krävs en skötselplan för skötselobjektet. I statsägda naturskyddsområden görs skötselplanen alltid upp i samarbete med Forststyrelsen. Forststyrelsen kan också hjälpa med att planera skötseln av privata skyddsområden.

När ett skötselobjekt ligger i ett naturskyddsområde betonas samarbetet mellan markägaren, Forststyrelsen, rådgivande aktörer (till exempel ProAgria), NTM-centralen och företagaren ytterligare.

Ängar och hagmark i naturskyddsområden

MÖJLIGHETER FÖR LANDSBYGDSFÖRETAGAREN

Skötseln av naturbeten erbjuder **nya möjligheter till näringsfång på landsbygden.**

De mest värdefulla objekten för företagare **finns ofta i naturskyddsområden.**

En del av betesobjekten i naturskyddsområdena är också lämpliga för turism. Extra intäkter till exempel från organisering av frivillig herdeverksamhet.

Fart på marknadsföringen: Ekologiskt och läckert naturbeteskött ger positiv image.

När naturbeten tas i bruk kan åkrarna användas till odling. **Naturbetena diversifierar gårdens växtföljd.**

Specialisering på entreprenader i vårdbiotoper – **möjlighet till extra intäkter.**

Djuren trivs på naturbete. Djurens hälsa förbättras och de är socialt aktiva. Exempelvis fårens muskulatur stärks och ullens kvalitet förbättras.

Naturbeten lämpliga för alla betesdjur: nötkreatur, får, hästar och getter.

I statens naturskyddsområden finns **möjlighet att få råd och hjälp från Forststyrelsen** också under avtalsperioden.